

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

VÝKON PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ (LICENČNÍ PRÁVO)

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.*

Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.

verze 1.2 (2012)

© Ivo Telec, 2008

2

TEMATICKÝ OBSAH

1. Věc v právním smyslu; souběhy ideálních předmětů
2. Předměty soukromoprávního obratu
3. Obchodní nebo jiné modely využívání
4. Domain public
5. Licenční a převodní smlouvy
6. Strategický management duševního vlastnictví

3

1. ČÁST

IDEÁLNÍ STATKY

4

VĚC V PRÁVNÍM SMYSLU

1. věc hmotná	1. věc jednotlivá
i. movitá	2. věc hromadná
ii. nemovitá	<i>universitas rerum</i>
2. věc nehmotná	✓ podnik
	✓ jiná věc hromadná

5

PODNIK

- **Soubor složek podnikání** (§ 5 obch. z.)
 1. [hmotné], *např. stroje*
 2. **nehmotné**, *např. autorskoprávní licence k rozhlasovému vysílání hudebních děl*
 3. osobní, *např. kvalifikovanost zaměstnanců*
- **Rozhlasová stanice** ✗ **rozhlasový vysílatel**
- **Označení podniku** ✗ **obchodní firma**
Zelené rádio *Zelené rádio, a. s.*

6

GOODWILL

- **Ekonomický pojem:** účetně vykazatelné nehmotné aktivum
 - **Právní pojem:**
 - = nehmotná soutěžní aj. **výhoda** spojená s dobrou pověstí podniku
 - ✓ důvěryhodnost
 - ✓ očekávatelnost výnosů
- srv. dobré jméno ochranné známky

7

- **Prvotní goodwill** zapříčiněný:
 - a. podnikatelem v podniku
 - b. příznivými vnějšími okolnostmi
např. přírodním prostředím, tradicí oboru
- srv. zaručené tradiční speciality aj.

8

- **Druhotný** (nakoupený) *goodwill*:
 - a. nabytý s koupeným podnikem
 - b. získaný synergií, *např. fúzí kapitálových společností*
- **Standardní účetní metody vykazování**

9

INVESTICE

- **Právní doktrína, mezinárodní smlouvy, judikatura**
 - = alespoň **potencionální majetková hodnota**, která má **přímý** nebo **nepřímý hospodářský přínos** s **nadějí** na **budoucí výnosy**, a to **bez ohledu** na její **právní povahu** a na to, zda je **způsobilým předmětem soukromoprávního obratu**

10

PŘIHLÁŠKA

- **Evropská patentová přihláška** jako předmět **vlastnictví**
- ✓ čl. 75 an. Evropské patentové úmluvy (1973)
č. 69/02 Sb. m. s.
 - ☛ **převoditelnost**, písemně
 - ☛ **licencovatelnost** zcela či zčásti pro území smluvních států nebo jejich část

11

JUDIKATURA: Majetek

Žádost o registraci ochranné známky je majetkem
ve smyslu článku 1 Dodatkového protokolu č. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

*Rozs. Velkého senátu ESLP z 11. 1. 07 ve věci
Anheuser-Busch Inc v. Portugalsko (č.
73049/01)²*

RŮZNÉ PRÁVNÍ DOKTRÍNY

1. právní doktrína **věcí hmotných a nehmotných** (ABGB)
2. právní doktrína **věcí hmotných** (BGB)
3. právní doktrína **nehmotných statků**
4. právní doktrína **osobněmajetkových práv** (čs. 60. léta)
5. právní doktrína **duševního vlastnictví**

13

NEHMOTNÉ STATKY

- **Právní doktrína práv k nehmotným statkům**, *Immaterialgüterrecht* (Troller, čes. Knap)

věci hmotné (BGB)
a nehmotné statky **vedle** nich

×

věci hmotné **a** nehmotné,
körperliche und unkörperliche Sachen (ABGB)
(návrh. o. z.)

OSOBNĚMAJETKOVÁ PRÁVA

- **Právní doktrína osobněmajetkových práv**

práva smíšená

Československo pol. 60. let 20. st. (slov. *Luby*)

- ☛ vliv na čs. zákonodárství 60. - 80. let

15

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ ⇨

- **Monistická nebo dualistická** (osobní a majetková)
právní teorie duševního vlastnictví

Intellectual property, geistiges Eigentum

Předlitavské Rakousko-Uhersko,
předválečné Československo, vnitrostátně opět
od 1990 (přes průmyslové vlastnictví)

- ☛ doktrinální vliv na bývalé čs. a na současné čes.
a slov. zákonodárství

„Vše, co někomu náleží, je jeho vlastnictvím“

16

Z DĚJIN ZÁKONODÁRSTVÍ

1883: literární a umělecké **vlastnictví**
z. č. 78/83 Ř. Z., o prodl. ochr. lhůt literár.
a umělec. vlast.

1990 - 91: **nehmotné statky**
hospodář. zák. (1964)

1991: duševní **vlastnictví**
obch. zák.

17

TEORIE DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

1. utilitaristické přístupy

např. užitek z vynálezů

2. jiné přístupy

- ✓ morální práva původců kontrolovat své
výtvary
- teorie přirozenoprávní, pracovní (*skill
and labour*), osobnostní, libertariánské
aj.

⇨

⇐ PRÁVNÍ MONOPOLY V PRŮMYSLVÉM VLASTNICTVÍ

- **Ospravedlňující důvody** (justifikace):
 1. dočasná výsada od státu **za zveřejnění** vynálezu
 2. právně ochranný **podnět** k vývoji a zavádění nových technologií (návratnosti investic)
 3. právní **bezpečí** při dosahování výnosů (zisku) z hospodářských investic do nových technologií
- ➔ **obecný zájem** na technickém pokroku
- **Zákaz zneužití monopolu**

19

20

SOUBĚHY ⇐

- **Televizní vysílání** obsahuje:
 1. **filmové dílo autorské**
 2. **zvukový záznam** (hudební aj. nahrávku)
 3. **obchodní firmu** aj.
- **Grafická ochranná známka** obsahuje:
 1. **výtvarné dílo grafické**
 2. **obchodní firmu**

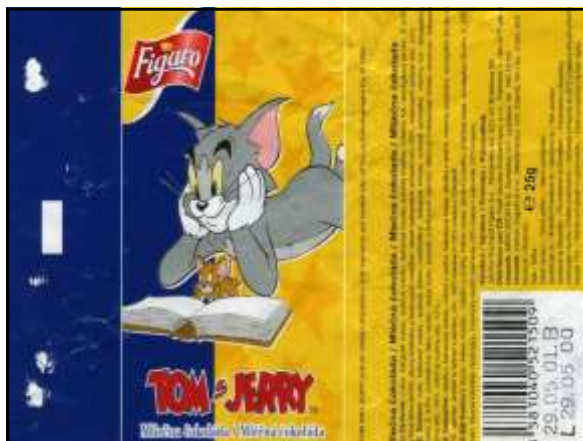
21

22

23

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

ČEZ, a. s., a spol. v. EČEZ, v. o. s.

MS v Praze (1996):

EČEZ, v. o. s., svou zapsanou ochrannou známkou „ČEZ“, č. 176348, zasáhl do práva autorského k logotypu ČEZ, které svědčí ČEZ, a. s.

- ÚPV vymazal ochrannou známku vlastníka EČEZ na návrh ČEZ, a. s., již svědčí právo autorské

rozh. ÚPV z 3. 9. 1996

36

- **Slovní grafická ochranná známka** obsahuje:

 1. **grafické** (autorské) dílo umělecké
 2. **slovesné** (autorské) dílo literární

43

44

- **Grafická ochranná známka** obsahuje:

 1. **jméno** člověka
 2. **podpis** = projev osobní povahy

 - **Deník** obsahuje:

 1. **projev osobní** povahy
 2. **literární dílo** umělecké

45

46

47

48

- **Vědecká studie** obsahuje:

1. **vědecké dílo autorské**
2. **obchodní tajemství**

53

UŽITÉ UMĚNÍ

- *Např.:*
 - soška člověka držící stolní svítilnu
- ✓ umělecké prvky sošky
 - nezávislé na užitných vlastnostech stolní svítilny
 - coby výrobku (spotřebního zboží)
- **Souběh s průmyslovým vzorem**

54

2. ČÁST

OBCHODY NEBO JINÁ NAKLÁDÁNÍ S DUŠEVNÍM VLASTNICTVÍM

55

DOBŘÉ MRAVY A PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

- Souběh a prolínání mravnosti a právnosti
- Zlatá pravidla (*aureae regulae*) soukromého práva, např.:
 1. Dobré mravy jako obecně uznaná **zásada** spravedlnosti a práva, z níž vyvěrá soukromé právo § 3/3 o. z.
 2. Zákaz od zákona **odchylných** ujednání porušujících dobré mravy § 1/2 o. z.
 3. Zákaz **výkladu** a **použití** předpisů v rozporu s dobrými mravy § 2/3 o. z.

56

4. Nepřihlížení k **omezení** přirozených osobnostních práv v **míře odporující** dobrým mravům § 19/2 o. z.
5. Následky právních jednání **plynoucí** z dobrých mravů § 545 o. z.
6. Příkaz souladu **obsahu a účelu** právních jednání s dobrými mravy § 547 o. z.
7. Neplatnost soukromoprávních **jednání** přičítících se dobrým mravům § 580/1 o. z.

57

8. Povinnost **nahradit škodu** úmyslným porušením dobrých mravů § 2909 o. z.
9. Zákaz **zneužití hospodářské soutěže** proti dobrým mravům soutěže § 2976/1 o. z.
10. Zákaz (absolutní překážka) průmyslověprávního **zápisu** předmětu proti dobrým mravům®
např. §4/f znám. z. č. 441/03 Sb.

58

POCTIVOST

- Např.:
 1. Poctivost jako obecně uznaná **zásada** spravedlnosti a práva, z níž vyvěrá soukromé právo § 3/3 o. z.
 2. Příkaz **právně** jednat **poctivě** § 6/1 o. z.
 3. Zákaz **těžít** z nepoctivého činu § 6/2 o. z.
 4. Vyvratitelná **domněnka** (předpoklad) poctivého (a dobrověrného) určitého jednání § 7 o. z.
 4. Povinnost vydat bezdůvodné obohacení z nepoctivých **zdrojů** § 2991/2 o. z.

59

4. Relativní (namítací) **překážka** průmyslověprávního zápisu označení při nepoctivém **těžení** z dobrého jména starší ochranné známky®
§ 7/1b,e znám. z. č. 441/03 Sb.
5. Poctivé zvyklosti tzv. velkých **citací** cizích autorských děl § 31/1b a. z.
srv. fair use

60

VÝKON PRÁVA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

- **Vlastníkuv výkon pro sebe
nebo vykonavateluv výkon pro vlastníka**
- **Převod** duševního vlastnictví (zcizení)
- **Zastavení** duševního vlastnictví
- **Licenční užívání** duševního vlastnictví
- **Licenční užívání** duševního vlastnictví
s následným **převodem** - finanční leasing

61

OMEZENÍ VÝKONU ABSOLUTNÍHO MAJETKOVÉHO PRÁVA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

1. výhradním souhlasem či výhradní smluvní licencí
2. úředním rozhodnutím o nucené licenci v obecném zájmu
3. použitím zákona (dovolenou zákonnou licencí)
4. vyčerpáním práva v zájmu volného oběhu zboží
5. právem předchozího uživatele určitého průmyslového vlastnictví, *např. nezapsané značky, kupř. štítu*
6. výkonem práva zaměstnavatelem
7. oprávněnými zájmy objednatel zakázkového či soutěžního díla
8. oprávněnými zájmy školy u školního díla
9. právem školy na smluvní licenci k užití školního díla

62

PRÁVNÍ DŮVODY UŽÍVÁNÍ CIZÍHO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

1. **jednostranný souhlas** vlastníka (neformální):
 - a. úplatný
 - b. bezúplatnýs plněním (konáním), *např. s užíváním své ochranné známky jiným či svého literárního díla kýmoli*
2. **dvou či vícestranná licenční smlouva**
 - ☛ vznik zvláštního druhu závazku (obligace)
 - ☛ vznik věci v právním smyslu = licence (relativního majetkového oprávnění k výkonu cizího práva)
3. **jiná smlouva**, *např. smíšená či netypová*

63

4. úřední (nucená) licence, *viz např. rozhodnutí ÚPV*
5. zákonná dovolení (zákonné licence) **komukoli** (veřejnosti) = výklad a použití zákona, *např. a. z.*

64

JUDIKATURA

Souhlas s užíváním ochranné známky ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, může její majitel poskytnout i jinak než licenční smlouvou.

R 35/10 *cín.*

Rozs. NS v Brně z 7. 7. 09, sp. zn. 32 Cdo 1817/2008.

65

2. ČÁST

POJEM LICENCE V SOUKROMÉM PRÁVU

66

MAJETEK

= soubor majetkových hodnot (aktiva)

- **Hmotný**
- **Nehmotný** ➔ nehmotná práva
(*Immaterialrechte*)
- **Odpisy majetku** účetní nebo daňové

67

NAKLÁDÁNÍ

- **Obchodní model:**
All rights reserved

- zpravidla omezená licence

- **Alternativní modely:**

1. **utajení** obchodním tajemstvím
X
2. **zveřejnění**
k obecnému sdílení
se znemožněním patentování 3. osobou

68

3. **uvolnění** do oběhu
k obecnému
prospěchu

- volný software
- volná licence pro dokumenty
viz *Wikipedie*
- tvůrčí občina CC
Some rights reserved

69

4. **uvolnění** do oběhu
k obecnému
prospěchu po uplynutí
14 let
(s opcí dalších 14 let)

- *Founders' Copyright*
USA 1790

X 70 let po smrti

70

*Creative Commons Corp.
Free Software Foundation, Inc.
Open Source Initiative Corp.
iCommons Ltd.*

71

72

73

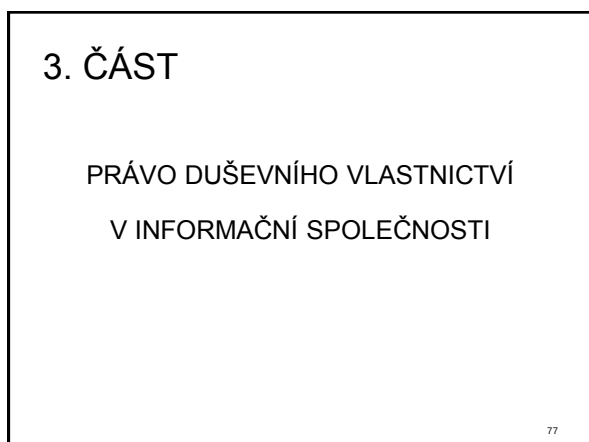
74

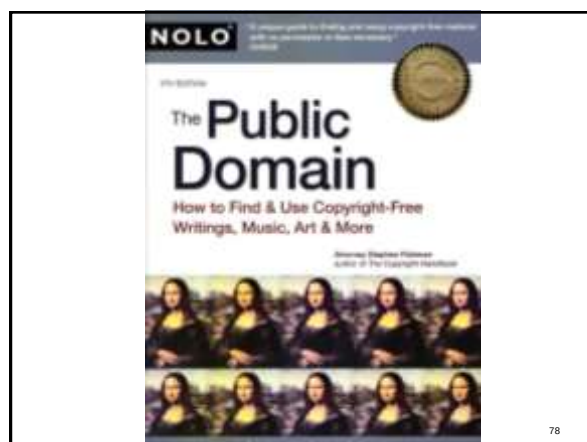
75

76

77

78

POLITICKÁ IDEOLOGIE

- **Soustava** politických názorů, myšlenek, teorií a představ o světě nebo společnosti
- ✓ občanská společnost
- ✓ informační společnost
- ✓ znalostní společnost

79

HODNOTY INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI

- **Informační svoboda**
- **Informační vzájemnost** (solidarita)
 - ☛ sdílení informací
 - ☛ technika oběhu informací
- **Politika a technika**
- **Vzdělanost**

80

POLITICKÉ PRÁVO

- **Politické právo na informace:**
 - a. právo vyhledávat informace
 - b. právo šířit informacei v síti elektronických komunikací (internetu)
čl. 17 LZPS
- srv. též právo na informace o veřejném sektoru*

81

INFORMACE

- forma = vnější tvar, podoba
- formace = útvar
- informace
- deformace
- reformace

82

INFORMACE V ČEŠTINĚ

- „1. zpráva, údaj,
 2. informování, poučení,
 3. kyb. (teorie informace)“*Kraus, J. et al.: Nový akad. slov. cizích slov. Praha 2007, s. 348.*
- „1. zpráva, údaj,
 2. informování,
 3. teorie informace (matematický obor)“*Filípec et al.: Slov. spis. češ. pro školu a veřej. Praha 2010³, s. 113.*

83

TECHNICKÝ VÝMĚR INFORMACE

- „sdělované znalosti“
- „(obecná) zpráva užívaná k vyjádření informací při procesu komunikace s cílem zvýšit znalosti“
- „Informace se týká faktů, pojmů, předmětů, myšlenek, procesů atd.“

1.1.3.08, 1.1.3.09

ČSN ISO 5127 Informace a komunikace. Slovník. 2003, s. 12.

84

- × sociální filozofie marxismu (*e-marxism*)
- × informačně právní filozofie (teorie)
- × nový socio-kulturní model ➔ technologie
 - ➔ „informací“ je např. film nebo písnička

*srv. čínskou mentalitu kopírování,
Internacionálu pirátských stran, Českou
pirátskou stranu, sovětské vynálezecké právo*

85

86

HODNOTOVÉ PROTIKLADY

- liberální individualismus (svobodná vůle)
- slušnost (poctivost) *fairness*
- ohleduplnost
- důstojné živobytí
- duševní vlastnictví „nejposvátnější“ vlastnictví
- kolektivistická ideologie „sdílení informací“ = filmů a písniček zdarma (výnos reklam)
- osobní libost (vyžití)
- obecný prospěch nad individuálním zájmem jednotlivce, např. studiového aj. hudebníka žijícího z odbytu nahrávek

87

politická a hospodářská ideologie
svobody kopírování

státní dotační politika dle hodnocení
výsledků výzkumných organizací
např. dle patentů, viz CZ

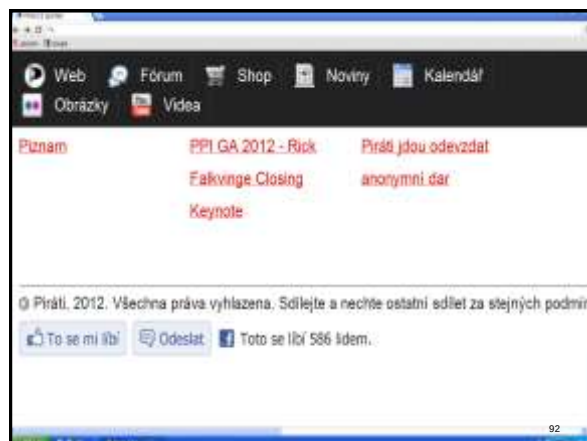
88

89

90

PRÁVNÍ A MORÁLNÍ SPRÁVNOST

- **Spojitosť** mezi:
 - a. morální předností, anebo morálním nedostatkem (morální správností)
 - b. právní platností (právní správností)
- **Přirozenoprávní** teze o spojitosti morálky a práva

VYVÁŽENÍ LIDSKÝCH PRÁV

- **Všeobecná deklarace lidských práv** (1948)
„Každý má právo svobodně se účastnit kulturního života společnosti, těšit se z umění a podílet se na vědeckém pokroku a jeho výsledcích.“
čl. 27/1

×

„Každý má právo na ochranu morálních a materiálních zájmů vyplývajících z každé vědecké, literární nebo umělecké činnosti, jejímž je

97

98

PRŮMYSLOVĚPRÁVNÍ INFORMACE

Karel Čad'a

99

PRŮMYSLOVĚPRÁVNÍ INFORMACE

- Např. **Mezinárodní patentové třídění**
(*Int. Cl.*)

1830	USA
1852-3	Velká Británie
1870	Německo
1971	Štrasburská úmluva o mezinárodním patentovém třídění (č. 110/78 Sb., č. 86/85 Sb.)

100

- **Mezinárodní známkové třídění** výrobků a služeb nebo obrazových prvků známek

1957	Nická úmluva o mezinárodním třídění výrobků a služeb na účely zápisu známek (č. 118/79 Sb., č. 77/85 Sb.)
1973	Vídeňská dohoda o mezinárodním třídění obrazových prvků ochranných známek

×

101

- **Mezinárodní třídění průmyslových vzorů**

1968 Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů

(č. 28/81 Sb., č. 85/85 Sb.)

102

- **ÚPV vede:**
 - a. ústřední fond světové patentové literatury
 - b. elektronické databáze práv průmyslového vlastnictví, on-line

103

Table of Contents

- 1. New Symbols and Abbreviations 2
- 2. Transfer of Status from JPO to WIPO 3
- 3. Report on 24th Annual Technical Conference 4
- 4. JPO Issuance Schedule 5

104

105

INFORMACE A PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

- autorským dílem **není** údaj sám o sobě
- podávání informace se **nepovažuje** za vynález
- pouhé uvedení informace **není** technickým řešením podle práva užitných vzorů

106

DEVÍZA

*„Vše, co někomu patří, všechny jeho věci
hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím.“*

§ 1011 o. z. č. 89/12 Sb.

107

VĚCI DLE URČENÍ

1. **Věc něčí** určená k:
 - a. **jednotlivému užívání** i souběžně
např. vlastníková ochranná známka Budvar
 - b. **obecnému užívání** (veřejný statek)
např. vlastníkův veřejný park
2. **Věc ničí** určená k:
 - a. **obecnému užívání** (veřejný statek)
*např. Budějovické pivo, Lovecký salám,
Bordeaux, Cognac, Champagne*

108

INFORMACE JAKO VĚC V PRÁVNÍM OBCHODU

vlastnické právo libovolně nakládat a vyloučit jiného

- ☛ souhlas vlastníka nehmotné věci v právním smyslu

×

volný oběh informací k obecnému prospěchu ⇒

- ☛ bez souhlasu vlastníka
- ☛ s domněnkou souhlasu
- ☛ s nárokovým souhlasem

109

1. veřejné statky určené k obecnému užívání:

- zcela volně**, např. vzorec, denní zpráva, statistický graf, myšlenka, princip, objev
- zcela volně při specifikaci výrobku**
např. Budějovické pivo, Prosciutto di Parma, Champagne, Cognac, Špekáček, Burčák
- časově volně**, např. technické řešení po uplynutí doby patentu
- územně volně**, např. v CZ volný evroasijský patent, ochranná známka pro SK, ne pro CZ

110

2. bez souhlasu (i proti vůli):

- úřední autorská díla**, např. důvodová zpráva návrhu zákona, obecní kronika
- volné užití pro neobchodní osobní potřebu**
např. domácí kopírování cizího románu
- zákonné licence** (dovolení) ⇒
např. experimentální v právu patentovém
- úřední (nucené) licence**
např. pro veřejné zdraví v právu patentovém

111

- vyčerpání práva** k užití v EHP
- [výkon práva jinou osobou**
(zaměstnavatelem či podněcovatelem)]

3. zákonné domněnky souhlasu:

- nevyvratitelná domněnka souhlasu
určité vysoké školy, např. diplomová práce
- vyvratitelná domněnka souhlasu objednateli
nebo vyhlášovatelé soutěže, např. logo

112

4. nárokové souhlasy (nároky na licence):

- nárok na křížovou licenci** (proti licenci)
viz nucená licence a k ní křížová u patentů
a odrůdových práv
 - nárokový souhlas určité školy** apod.
zařízení, viz školní díla autorská
- ☛ soudní nahrazení chybějícího souhlasu

113

- nárokový souhlas každému uživateli při kolektivní správě práv** podle a. z.,
např. k rozhlasovému vysílání hudebních děl,
jednotlivým i hromadným,
vč. rozšířené kolektivní správy práv
na nezastupované osoby, ledaže ji vyloučí

- ☛ soudní nahrazení chybějícího souhlasu

114

5. zvlášť **nestanovené** situační upřednostnění **obecného dobra** a obecného zájmu na něm **před** kolidujícím výkonem **subjektivního práva** duševního vlastnictví a jednotlivým (soukromým) zájmem na něm

*srv. právní poměrování (proporcionalitu),
vážení, kolidujících principů (hodnot)*

115

6. Nucené (úřední) licence:

- a. patentové právo
- b. právo topografií polovodičových výrobků
- c. odrůdové právo
- d. mezinárodní právo autorské X CZ
viz nucená licence k překladu

- X nucená licence k užití uveřejněného díla
čs. autora čs. a. z. 1965 ☹

116

ZÁSADA VOLNÉHO UŽITÍ A ZÁKONNÝCH LICENCÍ

- **Třístupňový test** (*The Three-step-test*)
např. § 29/1 a. z.
 - 1. **zvláštní zákonný případ výjimky** či omezení majetkového práva autorského
 - 2. **užití nerozporné s běžným způsobem užití**
 - 3. **bez nepřiměřeného dotčení oprávněných** osobních (morálních) nebo majetkových **zájmů** autora (žáka nebo studenta)

117

PRÁVNÍ DOKTRÍNA *fair use*

- **Poctivé užití cizího autorského díla bez svolení** ☞ **zásada poctivosti**
fair use (USA)
fair dealing (GB a Společenství národů)
např. pro citace, výzkum, knihovní archivace
- **Metody stanovení zvláštních případů:**
 - 1. soudcovská kasuistika
 - 2. zákonodárná kasuistika, *např. v EU*

118

- **Soukromoprávní zásada poctivosti**
 - X nepoctivé těžení **vlastního** hospodářského prospěchu z **cizího** výsledku
(vynaložené cizí hospodářské či tvůrčí investice, úsilí, dovednosti a práce)

119

VOLNÉ UŽITÍ

- **Neobchodní osobní potřeba**
- **Zásada oddělení soukromí od obchodu a hospodářství**
 - X obchodní (investiční) aspekty práv duševního vlastnictví (nehmotného majetku)

120

ZÁSADY ZÁKONNÝCH LICENCÍ

1. všeobecnost, viz zákon
2. poctivost
3. rozumnost (přiměřenost)
4. účelnost
5. oddělenost soukromí od obchodu a hospodářství, *srv. též volná užití*
6. oddělenost experimentálního výzkumu od obchodu a hospodaření
7. bezúplatnost

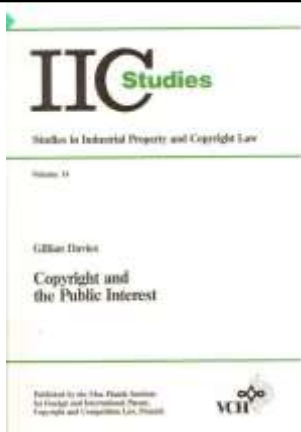
121

DRUHY ZÁKONNÝCH LICENCÍ

1. Právo autorské:

- i. rozmnožování na papír
- ii. oprava či předvádění přístroje
- iii. citace
- iv. propagace výstavy a prodeje
- v. veřejné prostranství (*Panoramafreiheit*)
- vi. úřední a zpravodajství
- vii. občanské a náboženské obřady apod.
- viii. přístup a využívání obsahu souborného díla

122

123

- ix. knihovní archivní, náhradní, terminálová a kvalifikační
- x. knihovní půjčovní – úplatná! ✗
- xi. pro zdravotně postižené
- xii. dočasné rozmnoženiny
- xiii. fotografická podobizna
- xiv. nepodstatné vedlejší (náhodné) užití
- xv. užitná a změnová architektonická
- xvi. pro sociální zařízení

124

- xvii. domovní antény
- xviii. výstavní
- xix. počítačové programy (5 druhů)

2. Právo výkonných umělců:

- i. oprava či předvádění přístroje
- ii. citace
- iii. úřední a zpravodajství

125

- iv. občanské a náboženské obřady apod.
- v. knihovní půjčovní – úplatná! ✗
- vi. pro zdravotně postižené
- vii. dočasné rozmnoženiny
- viii. nepodstatné vedlejší (náhodné) užití
- ix. pro sociální zařízení
- x. domovní antény
- xi. vysílací a přenosová ze zvukového záznamu – úplatná! ✗

126

- 3. Právo výrobců zvukových záznamů:**
- 4. Právo výrobců zvukově obrazových záznamů:**
- 5. Právo rozhlasových a televizních vysílatelů:**
 - i. oprava či předvádění přístroje
 - ii. citace
 - iii. úřední a zpravodajství
 - iv. občanské a náboženské obřady apod.

127

- v. knihovní půjčovni – úplatná! ✕
- vi. pro zdravotně postižené
- vii. dočasné rozmnoženiny
- viii. nepodstatné vedlejší (náhodné) užití
- ix. pro sociální zařízení
- x. domovní antény

128

- 6. Zvláštní právo pořizovatele databáze:**
 - i. osobní potřeba
 - ii. vědecká a vyučovací
 - iii. veřejná bezpečnost, správní či soudní řízení

129

- 7. Patentové právo:**
 - i. lodní potřeba u náhodného nebo přechodného ocitnutí lodě
 - ii. letadlová či vozidlová potřeba u náhodného nebo přechodného ocitnutí
 - iii. individuální lékařská příprava léku dle lékařského předpisu a nakládání s lékem
 - iv. neobchodní účely
 - v. experimentální

130

- 8. Právo topografií polovodičových výrobků:**
 - i. neobchodní účely
 - ii. rozmnožování k analýze, výzkumu, vývoji či vzdělávání
 - iii. obchodní využití topografie vytvořené analýzou, výzkumem či vývojem jiné

131

- 9. Právo průmyslových vzorů:**
 - i. neobchodní účely
 - ii. experimentální účely
 - iii. citace nebo výuka
 - iv. lodě a letadla při přechodném ocitnutí
 - v. dovoz náhradních dílů a příslušenství za účelem opravy lodě a letadla při přechodném ocitnutí a opravy

132

10. Právo odrůdové:

- i. výzkum
- ii. vytváření dalších stanovených odrůd a nakládání s nimi
- iii. vlastní potřeba člověka

11. Právo známkové:

- i. neobchodní styk

12. Právo olympijských symbolik:

- i. neobchodní účely

133

134

2. ČÁST

POJEM LICENCE V SOUKROMÉM PRÁVU

135

LICENCE

■ Soukromoprávní povahy

■ Veřejnoprávní povahy ☹

- = **koncese**, státní povolení
*např. licence k provozování rozhlasového
nebo televizního vysílání od RRTV*
- = individuální správní akt
(**správní rozhodnutí**)

136

1. **smluvní**; titulem licenční smlouva

2. **nucené** při nevyužívání nebo ve veřejném zájmu; titulem správní rozhodnutí ÚPV, MZ, MK přezkoumatelné kasačním soudem

3. **zákonné**; výklad a použití zákona dovolujícího zásah do subjektivního soukromého práva

i. **úplatné**

- ii. **bezúplatné**, *např. citační nebo výstavní v právu autorském*

137

LICENCE V SOUKROMÉM PRÁVU

1. **Zvláštní druh závazku** (obligace) ze:

- a. smlouvy (smluvní licence)
- b. úředního rozhodnutí (úřední či nucená licence)

■ **Přenechání věci k užití jinému, *srv. nájem***

- ✗ přenechání věci do vlastnictví jiného

138

2. **Nehmotná věc v právním smyslu**
= **relativní majetkové právo** (oprávnění)
na majetkové (nepeněžitě) **plnění**
(věřitelova pohledávka na dlužníkovu
strpění výkonu jeho práva duševního
vlastnictví)

139

DRUHY LICENČNÍCH POHLEDÁVEK

■ Výhradní	×	nevýhradní
■ Postupitelné	×	nepostupitelné
■ Úplatné	×	bezúplatné
■ Smluvní	×	nucené, nebo
zákonné
■ Veřejnou
nabídkou	×	jednotlivou
nabídkou
■ Křížové	×	prosté

140

LICENCE JAKO VĚC

1. **Majetková hodnota** oddělená od osoby a sloužící potřebě
2. **Ocenitelnost** cenou (odměnou) obvyklou v místě a času
3. **Postupitelnost** (převoditelnost), viz *postoupení pohledávky vč. nepeněžitěho vkladu do základního kapitálu*
4. **Podlicencovatelnost**, srv. *podnájem*
5. **Zastavitelnost**
6. **Exekvovatelnost**
7. **Arbitrovatelnost** licenčního sporu

141

PRÁVNÍ DŮVOD LICENČNÍHO ZÁVAZKU

- **Právní (licenční) titul:**
1. smlouva, *např. typová licenční smlouva či jiná smlouva, kupř. smíšená*
 2. úřední rozhodnutí, *např. ÚPV*
- ×
- jednostranný souhlas vlastníka práva s výkonem jeho práva jiným
= jen okolnost vylučující protiprávnost činu (užití cizího majetku); **nevzniká závazek**

142

OBSAH LICENČNÍHO ZÁVAZKU

143

FORMA LICENČNÍHO ZÁVAZKU

144

3. ČÁST

LICENČNÍ ZÁVAZEK ZE SMLOUVY

145

ZPŮSOB UZAVŘENÍ LICENČNÍ SMLOUVY

1. **Obecný** způsob uzavírání smluv
(obecná kontraktační pravidla)
2. **Zvláštní** způsob uzavírání smluv veřejnou nabídkou (zvláštní kontraktační pravidla):
 - a. obecná veřejná nabídka dle o. z.
 - b. zvláštní veřejná nabídka v právu patentovém

146

SYSTEMATIKA LICENČNÍ SMLOUVY

- a. **Obecná** ustanovení
- b. **Zvláštní** ustanovení pro:
 - i. licenci k předmětům chráněným a. z.
 - ii. licenční smlouvu nakladatelskou
 - iii. práva související s právem autorským a pro právo pořizovatele databáze

§ 2358 – 2389 o. z.

147

ZVLÁŠTNÍ VEŘEJNÁ NABÍDKA LICENCE V PRÁVU PATENTOVÉM

- **Neodvolatelné prohlášení** o udělení licence komukoli, vyznačené v patentovém rejstříku
- Nabyvatelem licence **každý**, kdo veřejnou nabídku přijme a písemně to sdělí nabízejícímu
- **Cena licence smluvní**
- **Poloviční správní poplatky** za udržování patentu s veřejnou nabídkou licence

148

?

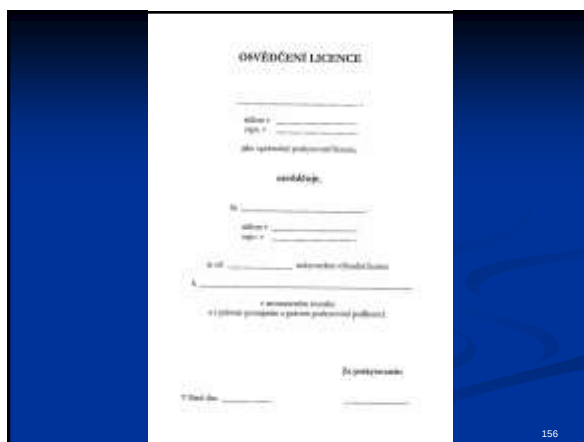
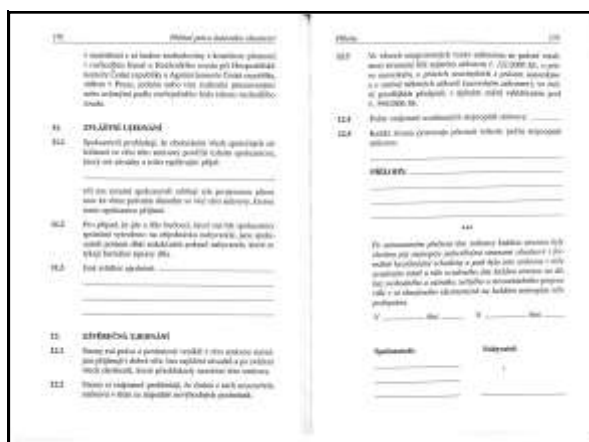
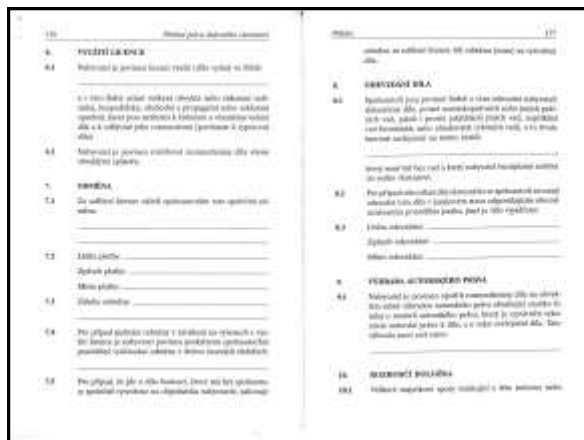
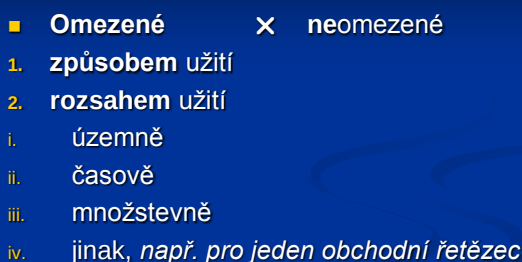
Co je obsahem licenční smlouvy?

149

OBSAH TYPOVÉ LICENČNÍ SMLOUVY

1. Podstatné obsahové náležitosti
2. Obvyklé obsahové náležitosti:
3. Nahodilé obsahové náležitosti:

150

PŘÍKLAD: Filmová licence a podlicence

filmový producent filmový distributor

filmový režisér provozovatel kina

157

158

159

160

PŘEVODNÍ SMLOUVA ⇔

- Zcizení předmětu duševního vlastnictví
- Zvláštní úprava v zákonech průmyslověprávních
- **Společenská smlouva** s vklady v penězi ocenitelných hodnotách např. v know-how

161

⇐ NEPENĚŽITÉ VKLADY

- Nepeněžité vklady do základního kapitálu právnických osob
 1. převoditelná **absolutní** majetková práva např. *patent nebo užitný vzor*
 2. postupitelná **relativní** oprávnění (licence), např. *nakladatelská licence do základního kapitálu nakladatelské a. s. nebo know how i s předáním dokumentace, v níž je zachyceno*

162

JUDIKATURA: Vklad know-how

Know-how se zpravidla rozumějí výrobně technické, organizační, obchodní a jiné poznatky, které umožňují vytvořit takový výsledný produkt, který by bez nich být vytvořen nemohl, a které jsou v daném okamžiku a místě výjimečné.

Pro vklad do obchodní společnosti musí být poznatky oddělitelné od jejich nositelů (autorů) a zachytitelné

na hmotném substrátu, v dokumentaci.

Poznatky musí umožňovat jejich převod či

163

Otázka, zda se jedná o know-how v technickém smyslu, je otázkou znaleckou, otázka, zda se jedná o know-how jako nepeněžitý vklad do základního kapitálu společnosti, tedy zda předmět vkladu je ve skutečnosti know-how v právním smyslu, je otázkou právní, kterou nemůže řešit znalec, nýbrž soud.

VS v Praze 2. 11. 05, čj.: 7 Cmo 209/2005-44, Práv. rozhl.,
2006/8, s. 308 an.

164

CENA LICENČNÍ NEBO PŘEVODNÍ SLUŽBY €

- **Cenové právo soukromé a veřejné**
z. č. 526/90 Sb., o cenách, vyhl. č. 580/90 Sb.
- **Zákaz zneužití hospodářského postavení**
 1. nepřiměřeným **hospodářským prospěchem** za cenu zahrnující:
 - a. neoprávněné **náklady**
 - b. nepřiměřený **zisk**= **zvýšení ceny** X ceně obvyklé
 2. **narušováním** tržního prostředí **podnákladovými** cenami

165

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ VE VÝZKUMU

1. **určení duševního vlastnictví stran**, např. *stran konsorcia*, k provádění či využití výzkumu (**stávající znalosti**), (vložené vlastnictví)
2. **rozdělení budoucího** duševního vlastnictví vzniklého výzkumem stranám (**nové znalosti**)
3. **přístupová práva** (*access rights*) ke stávajícím a novým znalostem
4. **sdílení a rozdělení výnosů**

166

OCEŇOVÁNÍ NEHMOTNÉHO MAJETKU

- **Oceňované statky**
 1. absolutní majetková práva, např. *patent*
 2. relativní majetková oprávnění
např. *patentová licence na výrobní postup*
X
- **Výluky z oceňování**
 1. majetková práva autorská
 2. majetková práva výkonných umělců

➤ **zákaz převoditelnosti** *inter vivos*

167

METODY

- *Např.:*
 1. metoda tržní
 2. metody výnosové
 - a. metoda licenční analogie
 - b. metoda přírůstku výnosu
 - c. metoda ztráty výnosu
 - d. metoda výnosová zůstatková
 3. metoda nákladová

168

- **Metody podle zák. o oceňování majetku**
 - 1. **metoda výnosová** ➔ **cena výnosová**
= součet diskontovaných budoucích ročních čistých výnosů z využívání ode dne ocenění
 - 2. **podpůrná metoda obvyklosti** ➔ **cena obvyklá**,
není-li jinak možné nebo je-li cena výnosová nepřiměřeně vyšší nebo nižší nežli cena obvyklá
- z. č. 151/97 Sb., o oceň. majetku

169

- **Oceňovatel**
- 1. **koncesovaný živnostník**
✓ odhadce nehmotného majetku nebo podniku
- 2. **znalec** z oboru ekonomika, odvětví ceny
a odhady z. č. 36/67 Sb.
- **Ocenění**
- 1. odborné vyjádření (běžný posudek)
- 2. „soudně“ znalecký posudek

170

SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU

- **Jménem správce** (komisionáře) **na účet** (ve prospěch) **vlastníka** (komitenta)
- **Správa cizího majetku:**
- 1. hmotného, *např. domovní správa*
- 2. **nehmotného**, *např.:*
 - i. správa cenných papírů
 - ii. **správa majetkových práv autorských nebo práv souvisejících**

171

172

- **Absolutní majetková práva**
- 1. převoditelnost (zcizitelnost)
vyjma majetkových práv autorských a výkoných umělců *inter vivos*
- 2. zastavitelnost
- 3. exekvovatelnost
- 4. licencovatelnost
- 5. arbitrovatelnost sporu

173

- **Relativní majetková oprávnění**
(smluvní či úřední licence)
- 1. postupitelnost
- 2. zastavitelnost
- 3. exekvovatelnost
- 4. podlicencovatelnost
- 5. arbitrovatelnost sporu

174

VYČERPÁNÍ PRÁVA Z DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

175

176

výlučné (absolutní) subjektivní právo
z duševního vlastnictví

čl. 30 (býv. čl. 36)

v.

volný (i pozdější) oběh výrobků či služeb
(i zboží zatíženého nehmotným právem)

čl. 28 (býv. čl. 30)

Smlouvy o založení ES (1957) (č. 44/04 Sb. m. s.)

177

• **Druhy vyčerpání** (*exhaustion*) majetkového práva:

1. mezinárodní

- a. dvoustranné (vzájemnostní)
- b. jednostranné bez ohledu na vzájemnost

2. oblastní, např. evropské v ES a EHP
viz práva z duševního vlastnictví

3. národní

178

1.

- **Výlučné právo vlastníka**, např. ochranné známky, užívat ji ve spojení s výrobky či službami, pro něž je zapsána
 - **zápověď** užívání shodného či podobného označení, a to pouze v **obchodním styku**, např. při nabízení, zboží, jeho skladování, dovozu, reklamě, na obchodních listinách aj.

179

2.

- × **pozdější obchodní využívání** značkového zboží, např. dalším prodejem, na tomtéž trhu, např. v ČR, ES, EHP, kam již bylo předtím uvedeno:
 - a. vlastníkem známky, např. výrobcem
 - b. se souhlasem vlastníka např. obchodním zástupcem výrobce

180

3.

- Legální řešení střetu:
- vyčerpání známkového práva

známkoprávně volné pozdější obchodní využívání značkového zboží téhož druhu na jednotném (státně neděleném) společném trhu, *např. ES nebo EHP*

181

4.

- **Právní následek vyčerpání práva:**
- právo z duševního vlastnictví sice platí (existuje), avšak **nelze** je **dále** vykonávat (omezení výkonu práva při jeho zachování):
- a. věcně, *viz druh zboží*
- b. územně, *např. ES a EHP*

182

5.

- **Právo vlastníka** ochranné známky **zakázat pozdější volné** obchodní využívání, *např. značkových oděvů*, z důvodu:
- a. změny nebo zhoršení **stavu** výrobku
- b. změny nebo zhoršení **povahy** výrobku, nastavší **až následně po** uvedení výrobku na trh
srv. hrozbu újmy na pověsti ochranné známky
- c. jiný důvod, *srv. parazitování na pověsti*

183

6.

- **Autorizované uvedení značkového zboží** na **3. trhu** mimo ES a EHP, *např. v USA*:
- **zápůrčí právo** vlastníka ochranné známky **zakázat obchodní dovoz** zboží tohoto druhu z **3. trhu** do ES a EHP
- ✗ mezinárodní vyčerpání práva

184

SOUBĚŽNÉ DOVOZY ZNAČKOVÉHO ZBOŽÍ

- **Důsledek vyčerpání** práva
- **Souběžný příjemce** (ES) či **dovozce** (EHP) značkového zboží z 1 státu ES či EHP do 2.:
- ✓ právně nezávislý na vlastníkovi ochranné známky
- ✓ bez ohledu na vůli vlastníka známky

185

- *Intra-brand competition*
- na 1 trhu značkové zboží téhož výrobce nabízené:
- a. vlastníkem známky či s jeho souhlasem
- b. nezávislým souběžným příjemcem či dovozcem v důsledku vyčerpání práva vlastníka bez ohledu na vůli vlastníka

186

- **Ochrana vlastníka ochranné známky**

1. **zápovědní** známkové právo při změně nebo zhoršení stavu výrobku
např. při nevhodném přebalení
2. **právem proti nekalé soutěži**
srv. parazitování na pověsti výrobku jiného soutěžitele, znevážení zboží při reklamě či způsobu prodeje

187

JUDIKATURA

- **SD** v Lucemburku:
 - vyčerpání autorského práva na rozmnožování a rozšiřování díla v EHS
Deutsche Grammophon GmbH v. Metro-SB-Grossmarkte GmbH + Co. KG (C-78/70)
 - vyčerpání známkového práva na označování zboží v EHS
Centrafarm BV v. Winthrop BV (C-16/74)

188

4. ČÁST

ZAKÁZKOVÁ TVORBA

189

ZÁSADY

1. ochrana hospodářské **investice**
2. závislá tvůrčí práce **pro investora** (zadavatele)
3. nedotčenost existence absolutních práv autora, výkonného umělce či původce
4. výkon absolutních práv **investorem**

190

ZAKÁZKOVÁ DÍLA AUTORSKÁ

- **Právní doktrína** *works made for hire* (USA)
- **Druhy** zjednaných děl:
 1. **zaměstnanecká díla:**
 - a. skutečná
 - b. smyšlená (právně fiktivní):
 - i. počítačové programy na objednávku
 - ii. umělecké či vědecké databáze na objednávku
 - iii. kartografická díla na objednávku
 - iv. kolektivní díla
 - ❖ podobně u děl členů orgánů právnických osob společníků v. o. s. či komplementářů k. s.

191

2. **školní díla**, *např. seminární či diplomová práce*
3. **díla na objednávku**, *např. logo na zakázku*
4. **soutěžní díla**

192

ZAKÁZKOVÉ UMĚLECKÉ VÝKONY

- **Druhy zjednaných uměleckých výkonů:**
 1. **zaměstnanecké umělecké výkony**
např. dirigenta nebo hráčů zaměstnaných ve filharmonii či divadle

193

ZAKÁZKOVÉ TECHNICKÉ NEBO VZHLEDOVÉ VÝTVORY

- **Druhy technických či vzhledových výtvorů:**
 1. **podnikové (zaměstnanecké) vynálezy**
 2. **zaměstnanecké topografie polovodičových výrobků**
 3. **topografie polovodičových výrobků na objednávku**
 4. **zaměstnanecké průmyslové vzory**

194

5. ČÁST

STRATEGICKÝ MANAGEMENT DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

195

SPOLEČENSTVÍ

1. **patentová sdružení** (*patent pools*) § 829 o. z.
 2. **sdružení know-how**
 3. **sdružení výrobců nebo zpracovatelů zboží** na území ➡ **aktivní věcná legitimace** k podání žádosti o zápis označení původu nebo zeměpisného označení
- **Zákaz omezujících dohod** o licencích nebo převodu práv duševního vlastnictví
 - ✗ **monopoly** § 4/1 z. o ochr. hosp. sout.

196

JUDIKATURA: Sdružená výroba keramiky

Pokud sdružení vytvořily a na jeho činnosti se podílely dvě fyzické osoby, platí – pokud není zvláštní smluvní úprava –, že z činnosti sdružení podle § 829 o. z. získaly majetek (tedy i práva na označení, jež ve sdružení zavedly a ve sdružení prosadily) ve stejném podílu obě tyto osoby.

197

Pokud neplatí nic jiného ani z dohody o vypořádání sdružení, platí, že bývalý účastník sdružení je oprávněn v souvislosti s danými výrobky užívat označení i po ukončení činnosti sdružení ve stejném rozsahu jako druhý účastník a nic na tom nemůže změnit ani pozdější přihlášení označení k ochraně formou

198

PODNIKOVÉ ZDROJE DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

- a. **vlastní** tvorba či hospodaření
- b. **nabývání** licencí nebo absolutních práv od třetí osoby vč. zakládání společných podniků (*joint-ventures*)
- c. **zlepšování** cizích patentovaných vynálezů pro **experimentální účely** (bezúplatná zákonná licence experimentální)

199

- d. **poctivé reversní inženýrství** právně volných cizích výrobků a výroba **odlišných** vlastních, avšak konkurenčních, výrobků bez záměny či otrockého napodobení původního výrobku *srv. zákonnou licenci u počítačových programů*
- e. využívání **volně** dostupných technických aj. informací, *např. z databáz*
- f. sledování, vyhledávání a rešerše údajů z **patentových dokumentů**, „technická hlídka“

200

PRŮMYSLOVĚPRÁVNÍ REŠERŠE

- **Klientova objednávka průzkumu**
rešeršní zpráva patentového zástupce:
 - 1. tabulková část, *viz čerpané zdroje*
 - 2. věcný komentář
- **Smlouva o dílo**

201

- **Rešerše** např.:
 - 1. novosti a stavu techniky
 - 2. průmyslověprávní nezávadnosti územní a časové
 - 3. patentové rodiny, *viz dokumenty se společným dnem přednosti*
 - 4. jména, *např. původce*
 - 5. právního stavu, *např. platnosti patentu*

202

PŘÍKLAD: Ponožka pro snowboardisty

*Viz Čada, K.: Průmyslověprávní informace.
Praha 2002, passim.*

203

PRÁVNÍ AUDIT DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

- **Účel:**
 - 1. zjištění rozsahu nehmotného majetku a jeho hospodářského využití
 - 2. zajištění právního bezpečí
 - 3. ocenění podniku
- **Standardy jakosti**
- **Metodický postup**
viz Dotazník k právnímu auditu duševního vlastnictví

204

ANALÝZA SWOT

- **Metodický rozbor strategie správy práv duševního vlastnictví náležejících k podniku**
 - 1. silné stránky (*strengths*) S
 - 2. slabé stránky (*weaknesses*) W
 - 3. příležitosti (*opportunities*) O
 - 4. hrozby (*threats*) T
- ☛ právní (a hospodářská) doporučení

205

206

Autor textu: Bc. Tihla
První vydání: 1. 10. 2009 / 1. 1. 2010

PRACOVNÍ ŘÁD

207

208

209

LITERATURA

- Boer, Oceňování technologií. Praha 2007.
Krabec, Oceňování a prodej privátní zubní praxe. Praha 2009.
Malý, Oceňování průmyslového vlastnictví – nové přístupy. Praha 2007.
Obchod nehmotnými statky. Praha 2002.
Telec, Přehled práva duševního vlastnictví. Brno 2007.²
Vzor licenční smlouvy nakladatelské. Brno 2000.
Vzory autorskoprávních smluv. Brno 1996.
Tůma, Smluvní licence v autorském právu. Praha 2007.
Zoufalý/Munková et al., Velká kniha smluvních vzorů. Praha 2007.⁵

210

DALŠÍ LITERATURA

Krabec, Oceňování a prodej privátní zubní praxe. Praha 2009.

Vojík, Podnikání v kultuře a umění. Praha 2008.

211

Foto:

Brno, Žebětín, Ríšova ul., Morava, Česko

Brno, Brno-střed, Česká ul., Morava, Česko

212